

Sp. zn. 4715/2021/VOP/MPO
Č. j. KVOP-36053/2021
Datum 24. srpna 2021

Vážená paní
A.

Vážená paní A.,

odpovídám na Váš dopis, ve kterém popisujete těžkosti spojené s výskytem potkanů. Vyrozuměl jsem, že kolem Vašeho domu vede kanalizace pro veřejnou potřebu,¹ ze které vylézají potkani na povrch. Poukazujete na to, že jejich výskyt je letos i v bezprostřední blízkosti domů o poznání mnohem větší a už nestačí pouhé zaintubování děr jedem. Uvádíte, že se jejich letošní přemnožení stává nebezpečným pro Vás a děti a ohroženy jsou i zvířata žijící v dané oblasti. Píšete, že jste na tuto situaci již několikrát upozorňovala Městský úřad v Letovicích cestou e-mailu, ale bohužel bez jakékoli odezvy.

Dovolte, abych Vám zaslal **toto vyjádření, v němž objasňuji, proč v tuto chvíli nespátřuji prostor pro to, abych Vám mohl být efektivně nápomocen**, a v němž nastiňuji způsoby řešení Vašeho problému, které se, podle mého názoru, za současné právní úpravy nabízejí.

V zásadě spatřuji čtyři možnosti řešení Vaší situace, přičemž při využití každé z nich hraje roli to, v jaké míře došlo k rozšíření potkanů ve Vaší oblasti, tedy to, jak je stav ve Vaší oblasti vážný. Tyto informace nejsou z Vašeho dopisu přesně patrné. Informace, že je ohrožené zdraví osob a zvířat, je příliš obecná pro bližší vyhodnocení věci. Prosím, abyste kritérium týkající se závažnosti výskytu a šíření potkanů zohledňovala při pročitání následujících odstavců.

Jednou z variant, která, podle mého názoru, připadá v úvahu pro nápravu Vámi uváděné situace, je **oslovení provozovatele kanalizace** a seznámení ho s daným stavem. Podle Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje² se jeví, že provozovatelem kanalizace ve Vaší ulici je společnost B., a. s. (dále také „společnost B.“).³ Můžete tedy zvážit kontaktování této společnosti za účelem informování o dané situaci a požádat ji o nápravu stavu.

Další možnost řešení upravuje zákon o ochraně veřejného zdraví.⁴ Ten umožňuje obci **vydat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhlášku**, kterou lze pro území obce

---

1 Viz § 1 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů.

Všechny zákony jsou dostupné na www.zakonyprolidi.cz

2 Jihomoravský kraj. *PLÁN ROZVOJE VODOVODŮ A KANALIZACÍ JMK* [online]. [cit. 18. 8. 2021]; dostupné z <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=408741&TypID=2>.

3 Jihomoravský kraj. *PLÁN ROZVOJE VODOVODŮ A KANALIZACÍ JMK* xxxxxxxxxxxxxxxxx. [cit. 18. 8. 2021]; dostupné z [web]

4 Ustanovení § 96 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů: „*Obec může obecně závaznou vyhláškou nařídit pro území obce nebo jeho část k ochraně zdraví před vznikem a šířením*

nebo její části nařídit provedení speciální ochranné deratizace. Při posouzení, zda jsou pro nařízení deratizace v případě výskytu potkanů dány podmínky, by měla obci poskytnout součinnost krajská hygienická stanice. Dávám Vám tedy ke zvážení, zda by nebylo vhodné v dané věci oslovit zastupitele města (osobně, poštou či e-mailem). K tomu dodávám, že podle § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích⁵ mohou občané požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů. Zasedání zastupitelstva se také můžete osobně zúčastnit.

Další dvě varianty, které uvedu, již nepředstavují tak přímočarou cestu k vyřešení věci jako ty předchozí. Přesto se mi jeví, že i jejich prostřednictvím by bylo možné dosáhnout zlepšení situace.

Třetí možností, jak se pokusit o nápravu stavu, by mohlo být **oslovení příslušného vodoprávního úřadu** (ve Vašem případě Městského úřadu Letovice) s podnětem na řešení věci. Využití této varianty je odvislé od toho, zda by ve Vašem případě bylo možné uvažovat o tom, že kanalizace má závady, které mají na množení potkanů a jejich šíření vliv.

Stavební zákon⁶ v části IV. hlavě II. upravuje stavební dozor a zvláštní pravomoci stavebního úřadu. V případě kanalizačních stok je stavebním úřadem vodoprávní úřad. Podle ustanovení § 132 odst. 1 stavebního zákona stavební úřady vykonávají dozor nad zajišťováním ochrany veřejných zájmů. Tím se též rozumí podle odst. 3 písm. e) citovaného ustanovení stavebního zákona, aby byly odstraněny stavebně bezpečnostní, hygienické či zdravotní závady na stavbě a podle odst. 3 písm. c) citovaného ustanovení také to, aby stavba neohrožovala život a zdraví osob nebo zvířat. K zajištění těchto povinností jsou úřady vybaveny nástroji k odstranění takových závad. Jedním z nich je výkon kontrolní prohlídky stavby. V případě, že při kontrolní prohlídce stavební úřad zjistí závadu na stavbě, vyzve jejího vlastníka, aby ve stanovené lhůtě zjednal nápravu. Pokud tak neučiní, stavební úřad vydá rozhodnutí, kterým zjednání nápravy nařídí (§ 134 odst. 3 stavebního zákona). Dodávám, že institut kontrolní prohlídky stavby a její nástroje (výzva ke zjednání nápravy a rozhodnutí o zjednání nápravy) je stavební úřad povinen aplikovat tehdy, je-li na odstranění závady veřejný zájem. Jinými slovy, ne každý závadný stav stavby vyžaduje zásah stavebního úřadu. Stavební úřad je proto ustanovením § 132 odst. 5 stavebního zákona vázán v každém rozhodnutí vydávaném v rámci stavebního dozoru uvést konkrétní důvody, v nichž spatřuje naplnění veřejného zájmu na konkrétním zásahu.

Podle mého názoru by se vodoprávní úřad mohl v rámci součinnosti obrátit také na krajskou hygienickou stanici s žádostí o vyjádření, zda se v případě výskytu potkanů

---

infekčních onemocnění provedení speciální ochranné dezinfekce a deratizace. Krajská hygienická stanice poskytne obci na její žádost součinnost při hodnocení naplnění podmínek pro nařízení speciální ochranné dezinfekce nebo deratizace.“

5 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

6 Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

ve Vámi uváděném množství nejedná o zdravotní či hygienickou závadu podle § 132 odst. 3 písm. e) nebo závadu zapříčiňující ohrožení života a zdraví osob nebo zvířat podle § 132 odst. 3 písm. c) stavebního zákona, na jejichž odstranění je dán veřejný zájem.

Pokud byste se rozhodla na Městský úřad Letovice podnětem obrátit, doporučuji rovněž následující. Svá tvrzení uváděná v podnětu byste měla pokud možno podložit (např. fotografiemi nebo uvedením osob, které by mohly Vaše tvrzení potvrdit). Jinak se vystavíte riziku, že Vaše tvrzení vyhodnotí úřad jako nerelevantní. V případě, že podnět podáte, požádejte úřad také o to, aby Vás vyrozuměl, jak na základě Vašeho podnětu postupoval.⁷

V neposlední řadě by, podle mého názoru, bylo možné Vaši situaci řešit prostřednictvím **podání žaloby** k civilnímu soudu podle § 1013 občanského zákoníku,⁸ a to tehdy, pokud by vlastník kanalizace⁹ závadný stav nenapravil dobrovolně (na základě Vaší výzvy). Zmiňované ustanovení občanského zákoníku stanoví, že vlastník se musí zdržet všeho, co vniká na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezuje obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. V případě, že byste zvažovala podání žaloby, Vám doporučuji poradit se o tomto kroku s advokátem. Ten by Vám byl nápomocen nejen se sepsáním případné žaloby a při jednání s protistranou (vlastníkem kanalizace), ale především s vyhodnocením možnosti v soudním řízení uspět.

Vážená paní A., pokusil jsem se předejít možnosti, které se, podle mého názoru, nabízejí pro řešení Vaší situace. Pokud by však jejich využití nevedlo ke změně Vámi namítaného stavu, nemohl bych Vám být dále příliš nápomocen. Podle zákona o veřejném ochránci práv¹⁰ totiž nemohu zasahovat do jednání a postupu společnosti B. ani do samostatné působnosti obce při vydávání vyhlášek, a ani do rozhodovací činnosti soudů. Čím bych se mohl zabývat, by byl postup vodoprávního úřadu, pokud byste se na něj obrátila a s jeho postupem nesouhlasila. Bližší informace o mé působnosti a náležitostech podnětu naleznete v příloženém letáku „Ombudsman“ a „Obce“.

Pro úplnost dodávám, že pokud byste s činností vodoprávního úřadu nebyla spokojena, můžete využít prostředků uvedených v letácích *Správní řád* a *Nečinnost*. Pokud tedy úřad

---

7 Ustanovení § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů: „*Správní orgán je povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu. Sdělení správní orgán nezasílá, postupuje-li vůči tomu, kdo podal podnět, podle § 46 odst. 1 nebo § 47 odst. 1.*“

8 Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů:

„(1) Vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. Zakazuje se přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod.

(2) Jsou-li imise důsledkem provozu závodu nebo podobného zařízení, který byl úředně schválen, má soused právo jen na náhradu újmy v penězích, i když byla újma způsobena okolnostmi, k nimž se při úředním projednávání nepřihlídělo. To neplatí, pokud se při provádění provozu překračuje rozsah, v jakém byl úředně schválen.“

9 Pokud nevíte, kdo je vlastníkem kanalizačního řádu, je, podle mého názoru, možné obrátit se s žádostí o tuto informaci na společnost B., a. s., nebo „Svazek vodovodů a kanalizací“ měst a obcí se sídlem v Boskovicích anebo na město Letovice.

10 Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

nekoná, lze využít podnět k odstranění nečinnosti adresovaný nadřízenému úřadu, v ostatních případech můžete podat stížnost. Poté se můžete obrátit znovu i na mě, abych se k postupu úřadu vyjádřil, jak jsem již naznačil v předchozím odstavci.

Věřím, že výše uvedené informace Vám napomohou lépe zvážit další kroky ve věci.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
veřejný ochránce práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Přílohy

Nečinnost

Obce

Ombudsman

Správní řád